

ROBERT F.
KENNEDY
HUMAN
RIGHTS

2ο ΕΠΑ.Λ Αγρινίου
Ά Λυκείου
2023-2024

Επιμέλεια:
Χριστίνα Βούλγαρη, Π.Ε.83
Σπυριδούλα Παπαδογεώργου, Π.Ε.87.03
Κωνσταντίνος Μαγιάννης, Π.Ε.82

ΛΕΜΕ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ

Υπέρμαχοι
των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
που αλλάζουν τον κόσμο μας

Πίνακας Περιεχομένων

04	Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία	30	Jose Ramos - Horta
05	Το Ίδρυμα Μαριάννα Βαρδινογιάννη	33	Oscar Arias Sanchez
10	Τι είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα	36	Barack Obama
13	Ιστορία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων	40	Muhammad Yunus
17	Frederic Willem De Klerk Nelson Mandela	44	Malala Yousafzai
23	Shirin Ebadi	48	Γιώργος Σεφέρης
26	Mohament Elbaradei		

Όλοι οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Η εκπαίδευση πρέπει να παρέχεται δωρεάν και θα πρέπει να απαιτείται από όλους, τουλάχιστον στα πρώτα χρόνια. Η μεταγενέστερη εκπαίδευση για εργασία και πανεπιστημιακές σπουδές πρέπει να είναι διαθέσιμη για όλους όσους την επιθυμούν και είναι ικανοί να την παρακολουθήσουν.

Η εκπαίδευση θα πρέπει να βοηθάει τους ανθρώπους να γίνουν ό,τι καλύτερο μπορούν. Θα πρέπει να τους διδάσκει να σέβονται και να κατανοούν τους άλλους και να είναι ευγενικοί με όλους, ανεξάρτητα από το ποιοι είναι ή από πού κατάγονται.

ΑΡΘΡΟ 26, ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

«Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία»

Στόχος του εκπαιδευτικού προγράμματος «Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία», είναι να δώσει την ευκαιρία σε μαθητές και μαθήτριες στην Ελλάδα να εμβαθύνουν σε θέματα σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να διδαχθούν από την σοφία ιστορικών προσώπων και υπερασπιστών της ελευθερίας, της ειρήνης και της δημοκρατίας, να εφαρμόσουν τα διδάγματα στην καθημερινότητα τους και να μάθουν ποιος είναι ο πραγματικός ήρωας στη ζωή, δηλαδή αυτός που υπερασπίζεται τους αδυνάτους και όχι αυτός που επιτίθεται.

Το Ίδρυμα Μαριάννα Βαρδινογιάννη

Το Ίδρυμα Μαριάννα Βαρδινογιάννη, από την πρώτη ημέρα της ίδρυσης του το 1997, ασχολείται με την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εστιάζοντας το έργο του σε θέματα ειρήνης, παιδείας, πολιτισμού και κοινωνικής αλληλεγγύης. Επίκεντρο της δράσης του είναι τα παιδιά, οι μελλοντικοί πολίτες του κόσμου. Στηρίζει την εκπαίδευση, ενισχύει τα σχολεία, συμμετέχει στον αγώνα κατά της βίας, του αναλφαριθμητισμού, του εκφοβισμού, της φτώχειας, των διακρίσεων, ενημερώνει την κοινή γνώμη για τα πιο σημαντικά ζητήματα που αφορούν την παιδική ηλικία και προσπαθεί με ποικίλες πρωτοβουλίες να συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός Πολιτισμού Ειρήνης.

ΙΔΡΥΜΑ ΜΑΡΙΑΝΝΑ Β. ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗ
MARIANNA V. VARDINOYANNIS FOUNDATION

«J'ai découvert ce secret : après avoir gravi une haute colline
on s'aperçoit qu'il reste beaucoup de collines à gravir.»

Η ιδρύτρια
κυρία Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη

Η κυρία **Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη** μέσα από τη μακροχρόνια δράση της είχε υλοποιήσει ένα ευρύ ανθρωπιστικό έργο, που είχε στο επίκεντρό του τα παιδιά και εστιζόταν σε τομείς όπως η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η προώθηση του πολιτισμού ειρήνης, η υγεία, η παιδεία, η κλιματική αλλαγή, ο πολιτισμός, η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και ο διάλογος ανάμεσα στους λαούς.

Η Μαριάννα Βαρδινογιάννη ήταν Πρέσβης Καλής Θελήσεως της UNESCO από το 1999 και Ιδρύτρια και Πρόεδρος του Συλλόγου Φίλων Παιδιών με Καρκίνο ΕΛΠΙΔΑ (έτος ιδρ. 1990), του Ιδρύματος Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη (έτος ιδρ. 1997 με Συμβουλευτικό Καθεστώς στο ECOSOC από το 2004), και του Συλλόγου «Όραμα ΕΛΠΙΔΑΣ» (έτος ιδρ. 2013). Το έργο της ήταν διεθνώς αναγνωρισμένο. Ήταν μέλος Συμβουλίων πολλών σημαντικών διεθνών φορέων και είχε λάβει πολλούς τιμητικούς τίτλους και βραβεία.

Το 2020 της απενεμήθη το Βραβείο «Nelson Rolihlahla Mandela» από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών σε αναγνώριση του σημαντικού ανθρωπιστικού της έργου και της δράσης της για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την υγεία, την παιδεία και την ευημερία των παιδιών.

ΛΕΜΕ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ

Υπέρμαχοι των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
που αλλάζουν τον κόσμο μας

Ένα εκπαιδευτικό εργαλείο για την αλλαγή
μέσα στις σχολικές αίθουσες και έξω από αυτές

Δεύτερη έκδοση

Βασισμένο στο ομώνυμο βιβλίο της Kerry Kennedy

Με την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας Έρευνας & Θρησκευμάτων
και την επιμέλεια του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ROBERT F.
KENNEDY
HUMAN
RIGHTS

ΙΔΡΥΜΑ ΜΑΡΙΑΝΝΑ Β. ΒΑΡΔΙΝΟΥΓΙΑΝΝΗ
MARIANNA V. VARDINOYANNIS FOUNDATION

Ανθρώπινα δικαιώματα

Τι είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα

Ανθρώπινα δικαιώματα είναι τα δικαιώματα που έχει ένα πρόσωπο απλώς και μόνο επειδή είναι ανθρώπινο ον.

Ανθρώπινα δικαιώματα έχουν όλοι οι άνθρωποι ισότιμα, οικουμενικά και παντοτινά.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι αναπαλλοτρίωτα: δεν γίνεται να τα χάσεις, όπως ακριβώς δεν γίνεται να πάψεις να είσαι ανθρώπινο ον.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι αδιαχώριστα: δεν γίνεται να σου αρνηθούν ένα δικαίωμα επειδή είναι «λιγότερο σημαντικό» ή «μη ουσιαστικό».

Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι αλληλένδετα: συνιστούν όλα μέρος ενός αλληλοσυμπληρούμενου πλαισίου. Το δικαίωμα στην έκφραση, το δικαίωμα στην εκπαίδευση, ακόμη και το δικαίωμα πρόσβασης στα αναγκαία για τη ζωή.

Το να παραβιάζεις τα ανθρώπινα δικαιώματα κάποιου σημαίνει να μεταχειρίζεσαι το άτομο αυτό σαν να μην πρόκειται για ανθρώπινο πλάσμα. Το να συνηγορείς υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σημαίνει να απαιτείς τον σεβασμό της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας όλων των ανθρώπων. Επικαλούμενος τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθένας αποδέχεται επίσης την ευθύνη να μην παραβιάζει τα δικαιώματα των άλλων και να υποστηρίζει εκείνους των οποίων τα δικαιώματα καταστρατηγούνται ή όσους τα αποστερούνται.

Οι αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων προτάσσουν το όραμα ενός ελεύθερου, δίκαιου και ειρηνικού κόσμου.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι ζήτημα της καθημερινότητας.

30 Δικαιώματα

1. Είμαστε όλοι γεννημένοι ελεύθεροι και ίσοι
2. Μην κάνεις διακρίσεις
3. Το δικαίωμα στη ζωή
4. Όχι στη σκλαβιά
5. Όχι στα βασανιστήρια
6. Έχεις δικαιώματα σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου και αν βρίσκεσαι
7. Είμαστε όλοι ίσοι ενώπιον του νόμου
8. Τα ανθρώπινα δικαιώματά σου προστατεύονται από τον νόμο
9. Όχι στην άδικη κράτηση
10. Το δικαίωμα στη δίκη
11. Είμαστε πάντα αθώοι μέχρι αποδείξεως του εναντίου
12. Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή
13. Ελευθερία κίνησης
14. Το δικαίωμα στο να αναζητάς ασφαλή τόπο να ζήσεις
15. Το δικαίωμα στην ιθαγένεια
16. Γάμος και οικογένεια
17. Το δικαίωμα στα δικά σου πράγματα
18. Ελευθερία της σκέψης
19. Ελευθερία της έκφρασης
20. Το δικαίωμα στις δημόσιες συγκεντρώσεις
21. Το δικαίωμα στη δημοκρατία
22. Κοινωνική ασφάλιση
23. Δικαιώματα των εργαζομένων
24. Το δικαίωμα στο παιχνίδι
25. Φαγητό και στέγη για όλους
26. Το δικαίωμα στην εκπαίδευση
27. Πνευματική ιδιοκτησία
28. Ένας δίκαιος και ελεύθερος κόσμος
29. Υπευθυνότητα
30. Κανείς δεν μπορεί να σου αφαιρέσει τα ανθρώπινα δικαιώματά σου

Η 10η Δεκεμβρίου έχει καθιερωθεί και γιορτάζεται ως η Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σε ανάμνηση της υπογραφής της Παγκόσμιας Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων από τη γενική συνέλευση του ΟΗΕ το 1948.

Ιστορία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Κατά την διάρκεια μεγάλου μέρους της Ιστορίας (π.3000 π.Χ.) οι άνθρωποι αποκτούσαν δικαιώματα και ευθύνες μέσω της ιδιότητας τους ως μέλη μιας ομάδας – οικογένεια, αυτόχθονο έθνος, θρησκεία, τάξη, κοινότητα ή κράτος.

Εάν ανήκες στη σωστή ομάδα ήσουν ασφαλής, εάν όχι...

Ο βασιλιάς Κύρος ο Μέγας αφότου κατέκτησε τη Βαβυλώνα, έκανε κάτι τελείως επαναστατικό (π.570 π.Χ.), ανακοίνωσε ότι όλοι οι σκλάβοι ήταν ελεύθεροι να φύγουν. Είπε επίσης, ότι οι άνθρωποι είχαν την ελευθερία να επιλέξουν τη θρησκεία τους, ανεξάρτητα από την ομάδα στην οποία ανήκαν. Κατέγραψαν τα λόγια του σε ένα πήλινο πινάκιο γνωστό και ως κύλινδρος του Κύρου και έτσι απλά γεννήθηκαν τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η ιδέα αυτή εξαπλώθηκε γρήγορα. Στην Ελλάδα (479 π.Χ Δημοκρατία στην Αθήνα), στην Ινδία (272π.Χ Διατάγματα του Ασόκα) και τελικά στη Ρώμη (27π.Χ Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία). Οι άνθρωποι από τη φύση τους ακολουθούσαν ορισμένους νόμους ακόμα και αν δεν τους το επέβαλε κανείς. Αυτό ονομάστηκε Φυσικό Δίκαιο.

Αυτοί όμως που είχαν εξουσία το καταπατούσαν συνεχώς, μέχρι που 1000 χρόνια αργότερα (1215π.Χ Magna Carta) στην Αγγλία απέσπασαν από τον Βασιλιά ότι κανένας δεν θα μπορούσε να ακυρώσει τα δικαιώματα των ανθρώπων ακόμη και ο Βασιλιάς. Τα δικαιώματα τελικά αναγνωρίστηκαν και ήταν πλέον ασφαλή (1689 Βρετανική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων) έναντι αυτών που ήταν στην εξουσία.

Χρειάστηκε μια ομάδα Βρετανών επαναστατών (1776 Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας) που κήρυξαν την Ανεξαρτησία τους για να αναγνωρισθεί από τον Βασιλιά ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν δημιουργηθεί ίσοι.

Ακολούθησε η Αμερική (1791 Αμερικανική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων).

Οι Γάλλοι επαναστάτησαν για τα δικά τους δικαιώματα (1789 Γαλλική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων και του Πολίτη). Η λίστα των αιτημάτων τους ήταν μεγαλύτερη και επέμειναν ότι αυτά τα δικαιώματα δεν ήταν κάτι φτιαχτό αλλά ήταν φυσικά.

Η αντίληψη των Ρωμαίων σχετικά με το φυσικό δίκαιο μετατράπηκε σε αυτή των φυσικών δικαιωμάτων.

Στη Γαλλία, ο Ναπολέοντας, το 1800, εισβάλλει στην Ευρώπη, αποφασισμένος να ανατρέψει τη Νέα Γαλλική Δημοκρατία και να ονομασθεί Αυτοκράτορας του Κόσμου. Σχεδόν τα κατάφερε.. Όμως τα κράτη της Ευρώπης ενώθηκαν και τον νίκησαν (6ος Συνασπισμός στη Λειψία) και τα ανθρώπινα δικαιώματα ήρθαν ξανά στο προσκήνιο.

Έτσι, συντάχθηκαν οι διεθνείς συμβάσεις, οι οποίες παρείχαν ευρέως πολλά δικαιώματα σε όλη την Ευρώπη. Αλλά, μόνο στην Ευρώπη. Ο υπόλοιπος κόσμος, δεν είχε κατά κάποιο τρόπο τα προσόντα για κάτι τέτοιο, αντίθετα υποτάχθηκε στις τεράστιες αυτοκρατορίες της Ευρώπης.

Το 1915 ο Μαχάτμα Γκάντι, νεαρός δικηγόρος τότε, πρωτοστατεί σε διαμαρτυρίες στην Ινδία, και ενώ αντιμετώπιζε τη βία (1919 σφαγή στο Άρμιτσαρ) επέμεινε ότι όλοι οι άνθρωποι της γης είχαν δικαιώματα (1930 Η πορεία του αλατιού – Συμβολική πράξη που έδιωξε τους Άγγλους από την Ινδία). Ακόμη και οι ίδιοι οι Ευρωπαίοι (1931 Συνθήκη Γκάντι - Ίρβιν), άρχισαν να συμφωνούν με αυτό.

Αλλά τα πράγματα δεν ήταν εύκολα...

Ακολούθησαν δύο Παγκόσμιοι πόλεμοι. Ο Χίτλερ, με την άνοδο του στην εξουσία το 1933, εξόντωσε τον μισό πληθυσμό Εβραίων στη γη σε φρικιαστικά στρατόπεδα θανάτου. Συνολικά 90 εκατομμύρια άνθρωποι σκοτώθηκαν.

Ποτέ άλλοτε τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν είχαν φθάσει σε τέτοιο τρομακτικό σημείο εκμηδένισης και ποτέ άλλοτε ο κόσμος δεν χρειαζόταν τόσο απεγνωσμένα αλλαγή. Έτσι λοιπόν, τα κράτη της γης ενώθηκαν και δημιούργησαν το 1945 τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών. Ο βασικός σκοπός ήταν να «Επικυρώσει την πίστη στα ανθρώπινα δικαιώματα, στην αξιοπρέπεια και στην αξία των ανθρωπίνων όντων».

Τι ήταν όμως τα ανθρώπινα δικαιώματα; Ήταν διακηρύξεις του Κύρου; Ήταν μήπως κανόνες του φυσικού δικαίου της Ρώμης; Ή ήταν προκηρύξεις της Γαλλίας; Ο καθένας φαινόταν να έχει μια λίγο διαφορετική ιδέα για το τι θα έπρεπε να είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα αλλά υπό την επίβλεψη της Έλινορ Ρούσβελτ (Πρόεδρος του ΟΗΕ, 1948) συμφώνησαν τελικά σε μια σειρά από δικαιώματα κυριολεκτικά για τον καθένα, στην οικουμενική διακήρυξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η γαλλική αντίληψη των φυσικών δικαιωμάτων έγινε τελικά των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι μια ιδέα που έχει πλέον ωριμάσει. Η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα αποτελεί έκκληση για ελευθερία και δικαιοσύνη για τους ανθρώπους σε ολόκληρο τον κόσμο. Καθημερινά κυβερνήσεις, που παραβιάζουν τα δικαιώματα των πολιτών τους, αμφισβητούνται και επιπλήττονται. Καθημερινά άνθρωποι παγκοσμίως κινητοποιούνται και αντιτάσσονται στην αδικία και την απανθρωπιά.

Η Ιστορία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Frederik Willem De Klerk Nelson Mandela

Ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων:
Διαχωρισμός – Ρατσισμός

Οικουμενική Διακήρυξη για τα ανθρώπινα Δικαιώματα

Άρθρο 1: Δικαίωμα στην ισότητα

Άρθρο 2: Ελευθερία από διακρίσεις

Άρθρο 7: Δικαίωμα στην ισότητα έναντι του νόμου

Frederik Willem De Klerk

Ισότητα και συμβιβασμός στη Νότιο Αφρική

Στη Νότιο Αφρική από το 1948 έως το 1994 ίσχυε ένα σύστημα νομικού φυλετικού διαχωρισμού γνωστό ως απαρτχάιντ. Κατά την διάρκεια του απαρτχάιντ οι νόμοι αποστέρησαν τους μαύρους και άλλες μειονότητες από τα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια τους. Το 1994 όμως με προσπάθειες του μεταρρυθμιστή προέδρου Φρέντερικ ντε Κλερκ και του ηγέτη του Αφρικανικού Κογκρέσου Νέλσον Μαντέλα έδωσαν τέλος στο απαρτχάιντ.

Το 1989, ο ντε Κλερκ, ως πρόεδρος της Νοτίου Αφρικής δεσμεύτηκε να μεταρρυθμίσει το σύστημα του απαρτχάιντ. Ξεκίνησε συνομιλίες με εκπροσώπους τεσσάρων επίσημων φυλετικών ομάδων (λευκοί, μαύροι, έγχρωμοι και Ινδοί) για να διαπραγματευτεί ένα σύνταγμα για τη μετά το απαρτχάιντ εποχή. Ο ντε Κλερκ διέταξε την αποφυλάκιση πολιτικών κρατουμένων, συμπεριλαμβανομένου και του ακτιβιστή ενάντια στο απαρτχάιντ Νέλσον Μαντέλα. Το 1991 οι προσπάθειες του ντε Κλερκ κορυφώθηκαν με την κατάργηση από την πλευρά της κυβέρνησης των νόμων του απαρτχάιντ και τη σύνταξη ενός νέου προσχέδιου Συντάγματος που οδήγησε στη διεξαγωγή δημοκρατικών εκλογών με τη συμμετοχή όλων των εθνοτήτων, από τις οποίες εξελέγη το Αφρικανικό Εθνικό Κογκρέσο με ηγέτη τον Μαντέλα.

Ο ντε Κλερκ, τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης από κοινού με τον Μαντέλα για τη συνεισφορά τους στην εγκαθίδρυση μη φυλετικής δημοκρατίας στη Νότιο Αφρική και τη λήξη του απαρτχάιντ το 1993.

Αποσπάσματα από την ομιλία του Φρέντερικ ντε Κλερκ κατά την τελετή απονομής του βραβείου Νόμπελ Ειρήνης:

«..Η μεγαλύτερη ειρήνη είναι εκείνη που αντλούμε από την πίστη μας στον Μεγαλοδύναμο, από την βεβαιότητα από την σχέση μας με τον Δημιουργό μας. Κρίσεις μπορεί να μας ταλανίζουν, μάχες μπορεί να μαίνονται γύρω μας. Εάν όμως διαθέτουμε πίστη και τη βεβαιότητα που αυτή προσφέρει, θα απολαύσουμε την ειρήνη που ξεπερνά κάθε αντίληψη..

Δεν μπορεί να υπάρξει πραγματική ειρήνη δίχως συνεχή προσπάθεια, σχεδιασμό και σκληρή δουλειά.

Η ειρήνη είναι τρόπος σκέψης.

Είναι ένας τρόπος σκέψης κατά τον οποίο χώρες, κοινότητες, κόμματα και άτομα αναζητούν να επιλύσουν τις διαφορές τους μέσω συμφωνιών, μέσω διαπραγμάτευσης και συμβιβασμών αντί για απειλές, εξαναγκασμό και βία.

Η ειρήνη είναι επίσης ένα πλαίσιο.

Είναι ένα πλαίσιο που αποτελείται από κανόνες, νόμους, συμφωνίες και συνθήκες – ένα πλαίσιο που παρέχει μηχανισμούς για την ειρηνική επίλυση της αναπόφευκτης σύγκρουσης συμφερόντων ανάμεσα σε χώρες, κοινότητες, κόμματα και άτομα.

Η ειρήνη δεν αναπτύσσεται εκεί όπου βασιλεύουν η φτώχεια και η στέρηση.

Δεν ανθίζει εκεί όπου υπάρχει άγνοια και έλλειψη εκπαίδευσης και ενημέρωσης.

Η καταπίεση, η αδικία και η εκμετάλλευση είναι εχθροί της ειρήνης.

Η ειρήνη απειλείται σοβαρά από τον φόβο και τον φθόνο.

Η φυλετική, ταξική και θρησκευτική μισαλλοδοξία και προκατάληψη είναι θανάσιμοι εχθροί της.

Το πλαίσιο για την ειρήνη θα επιτύχει, εφόσον καταφέρουμε να εγκαθιδρύσουμε τον τρόπο σκέψης – τον τρόπο σκέψης που οδηγεί τους ανθρώπους να επιλύουν τις διαφορές τους μέσω διαπραγμάτευσης, συμβιβασμού και συμφωνιών, αντί του καταναγκασμού και της βίας.

Δεν υπάρχει περιθώριο για εφησυχασμό. Όλοι εμείς που πιστεύουμε στην ειρήνη, οφείλουμε να διπλασιάσουμε τις προσπάθειες μας, ώστε να διαβεβαιώσουμε όλους τους συμπατριώτες μας ότι τα δικαιώματα και η ασφάλεια τους θα είναι εξασφαλισμένα.

Δεν έχω αμφιβολία ότι θα επιτύχουμε..»

Nelson Mandela

Δικαιοσύνη και ειρήνη

«Αυτό που επιθυμώ είναι το ιδανικό μιας δημοκρατικής και ελεύθερης κοινωνίας, όπου όλοι οι άνθρωποι συμβιώνουν αρμονικά και απολαμβάνουν ίσες ευκαιρίες. Είναι ένα ιδανικό το οποίο ελπίζω να ζήσω και να το πραγματοποιήσω. Αλλά, αν χρειαστεί, είναι ένα ιδανικό για το οποίο είμαι προετοιμασμένος να πεθάνω».

Ο Νέλσον Μαντέλα ηγήθηκε του αγώνα για την κατάργηση του καθεστώτος του απαρτχάιντ και τη θεμελίωση μιας πολυφυλετικής δημοκρατίας στη Νότιο Αφρική και συγκαταλέγεται στους πολιτικούς που χαίρουν μεγάλου σεβασμού διεθνώς.

Η φήμη του Μαντέλα διεθνώς αναδείχθηκε κατά τη διάρκεια της φυλάκισής του τη δεκαετία του 1980, όταν έγινε ο διασημότερος κρατούμενος του κόσμου, το σύμβολο κατά του απαρτχάιντ και η καθολική εικόνα για εκατομμύρια ανθρώπους που αγκάλιασαν το ιδανικό της ανθρώπινης ισότητας. Παρέμεινε στη φυλακή για 27 χρόνια. Μετά την αποφυλάκιση του έγινε ο πρώτος μαύρος πρόεδρος της χώρας και πρωτοστάτησε στην ειρηνική διευθέτηση πολλών ζητημάτων. Κατά τη διάρκεια της ζωής του, έλαβε πάνω από 250 μετάλλια, βραβεία, τιμητικά πτυχία και ιθαγένεια σε πόλεις προς αναγνώριση των πολιτικών επιτευγμάτων του. Το 1993 ο Μαντέλα και ο πρόεδρος της Νοτίου Αφρικής Φρέντερικ ντε Κλερκ βραβεύτηκαν από κοινού με το Νόμπελ Ειρήνης για τις προσπάθειες τους να θέσουν τέλος στο καθεστώς των φυλετικών διακρίσεων της χώρας.

Ο Μαντέλα θεωρούνταν ευρέως ως ένας χαρισματικός ηγέτης, «ένας γεννημένος ηγέτης των μαζών που μαγνήτιζε τα πλήθη».

Αποσπάσματα από την ομιλία του Νέλσον Μαντέλα κατά την τελετή απονομής του βραβείου Νομπέλ Ειρήνης:

«...Έφθασε η στιγμή να γιατρέψουμε τις πληγές μας.

Η στιγμή να γεφυρώσουμε το χάσμα που μας χωρίζει. Η στιγμή να δημιουργήσουμε. Επιτύχαμε επιτέλους την πολιτική μας χειραφέτηση. Υποσχόμαστε να ελευθερώσουμε κάθε άνθρωπο από τα συνεχιζόμενα δεσμά της φτώχειας, των στερήσεων, του πόνου και των έμφυλων και άλλων διακρίσεων. Κατορθώσαμε να κάνουμε τα τελευταία βήματα μας προς την ελευθερία σε συνθήκες σχετικής ειρήνης. Δεσμευόμαστε να οικοδομήσουμε μια απόλυτη, δίκαιη και μακρόχρονη ειρήνη.

Θριαμβεύσαμε στην προσπάθεια μας να εμφυσήσουμε ελπίδα στις καρδιές εκατομμυρίων ανθρώπων του λαού μας. Έχουμε πλέον ένα νέο συμβόλαιο, να δημιουργήσουμε μια κοινωνία στην οποία, μαύροι και λευκοί, θα μπορούν να περπατούν με το κεφάλι ψηλά, χωρίς φόβο μέσα τους, σίγουροι για το αναφαίρετο δικαίωμα τους στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Κατανοούμε ότι δεν υπάρχει εύκολος δρόμος για την ελευθερία.

Γνωρίζουμε καλά ότι οι πράξεις ενός μόνο ανθρώπου δεν φθάνουν.

Πρέπει όλοι μαζί να προσπαθήσουμε ως ένας ενωμένος λαός για την εθνική συμφιλίωση, την οικοδόμηση του έθνους, τη γέννηση ενός νέου κόσμου.

Με δικαιοσύνη για όλους. Με ειρήνη για όλους.

Με εργασία, ψωμί, νερό και αλάτι για όλους.

Με ελευθερία και αυτοδιάθεση για το σώμα, το πνεύμα και την ψυχή κάθε ανθρώπου.

Ποτέ, μα ποτέ ξανά, δεν θα βιώσει καταπίεση άνθρωπος από άνθρωπο.

Ας βασιλέψει η ειρήνη...»

Shirin Ebadi

Ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων:
Ίσα δικαιώματα

Οικουμενική Διακήρυξη για τα ανθρώπινα Δικαιώματα

Άρθρο 1: Δικαίωμα στην ισότητα

Άρθρο 2: Ελευθερία από διακρίσεις

Άρθρο 3: Δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία & την προσωπική ασφάλεια

Άρθρο 5: Ελευθερία από βασανιστήρια και ταπεινωτική μεταχείριση

Άρθρο 7: Δικαίωμα στην ισότητα έναντι του νόμου

Shirin Ebadi

Ανθρώπινα δικαιώματα για όλους

Η Σιρίν Εμπάντι είναι Ιρανή πολιτική ακτιβίστρια υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, επιφανής δικηγόρος, πρώην δικαστής και ιδρύτρια του κέντρου υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Ιράν.

Η Εμπάντι έλαβε το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 2003 για τη σημαντική και πρωτοπόρα προσπάθειά της για δημοκρατία και ανθρώπινα δικαιώματα, ιδίως των γυναικών, των παιδιών, των προσφύγων, των ομοφυλόφιλων και των αλλόδοξων που διώκονται συστηματικά και που την υπεράσπισή τους έχει αναλάβει η ίδια με κίνδυνο της ζωής της.

Ήταν η πρώτη Ιρανή και πρώτη μουσουλμάνα γυναίκα που έλαβε το βραβείο. Το 2004 το περιοδικό Forbes την συμπεριέλαβε ως μία από τις «100 ισχυρότερες γυναίκες στον κόσμο» και συμπεριλαμβάνεται επίσης σε ένα δημοσιευμένο κατάλογο με τις «100 πιο επιδραστικές γυναίκες όλων των εποχών».

Η δικαστικός Σιρίν Εμπαντί είναι η ελεύθερη συνείδηση του Ιράν. Η φωνή που δεν διστάζει να δηλώσει ότι στη χώρα της τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι δημοκρατικές ελευθερίες καταπατούνται.

Αποσπάσματα από την ομιλία της Σιρίν Εμπάντι κατά την τελετή απονομής του βραβείου Νομπέλ Ειρήνης του 2003:

«..Οι γυναίκες αποτελούν το μισό πληθυσμό κάθε χώρας. Το να αγνοούμε τις γυναίκες και να τις αποκλείουμε από την ενεργό συμμετοχή στην πολιτική, κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή ισοδυναμεί στην πραγματικότητα με το να αποστερούμε από το σύνολο του πληθυσμού κάθε κοινωνίας το ήμισυ των δυνατοτήτων του. Το καθεστώς των διακρίσεων εις βάρος των γυναικών στα ισλαμικά κράτη, είτε στη σφαίρα του κράτους δικαίου είτε στον τομέα της κοινωνικής, πολιτικής και πολιτισμικής δικαιοσύνης, έχει και αυτό τις ρίζες του στην κυρίαρχη πατριαρχική κουλτούρα αυτών των κοινωνιών, όχι στο Ισλάμ. Αυτή η κουλτούρα δεν ανέχεται την ελευθερία και τη δημοκρατία, ακριβώς όπως δεν πιστεύει σε ίσα δικαιώματα ανδρών και γυναικών.

Θεωρώ ότι όλοι οι μουσουλμάνοι του κόσμου χάρηκαν γιατί γνωρίζουν για ποιον λόγο έλαβα το βραβείο. Είμαι υπέρ μιας σύγχρονης, ήπιας ερμηνείας του Ισλάμ που συμφιλιώνει το Ισλάμ με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία. Και θέλω να γνωρίζετε πως οι μουσουλμάνες γυναίκες πιστεύουν ότι πρέπει να έχουν ίσα δικαιώματα με τους άντρες. Με τη σωστή ερμηνεία του Ισλάμ αυτό μπορεί να επιτευχθεί.

Εάν τα ανθρώπινα δικαιώματα τελικώς δεν ενταχθούν ρητώς στην κωδικοποιημένη νομοθεσία ή δεν τεθούν σε ισχύ από τα κράτη, τότε, όπως καθίσταται σαφές στο προοίμιο της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, οι άνθρωποι δεν θα έχουν άλλη επιλογή παρά να οργανώσουν μια «εξέγερση κατά της τυραννίας και της καταπίεσης».

Ένας άνθρωπος από τον οποίο έχει αφαιρεθεί κάθε αξιοπρέπεια, ένας άνθρωπος που έχει στερηθεί τα ανθρώπινα δικαιώματα, ένας άνθρωπος που έχει χτυπηθεί από λιμό, πόλεμο και αρρώστια, ένας ταπεινωμένος άνθρωπος κι ένας τσακισμένος άνθρωπος δεν είναι σε καμία θέση ή κατάσταση να ανακτήσει τα δικαιώματα που αυτός έχει χάσει..»

Mohament Elbaradei

Ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων:

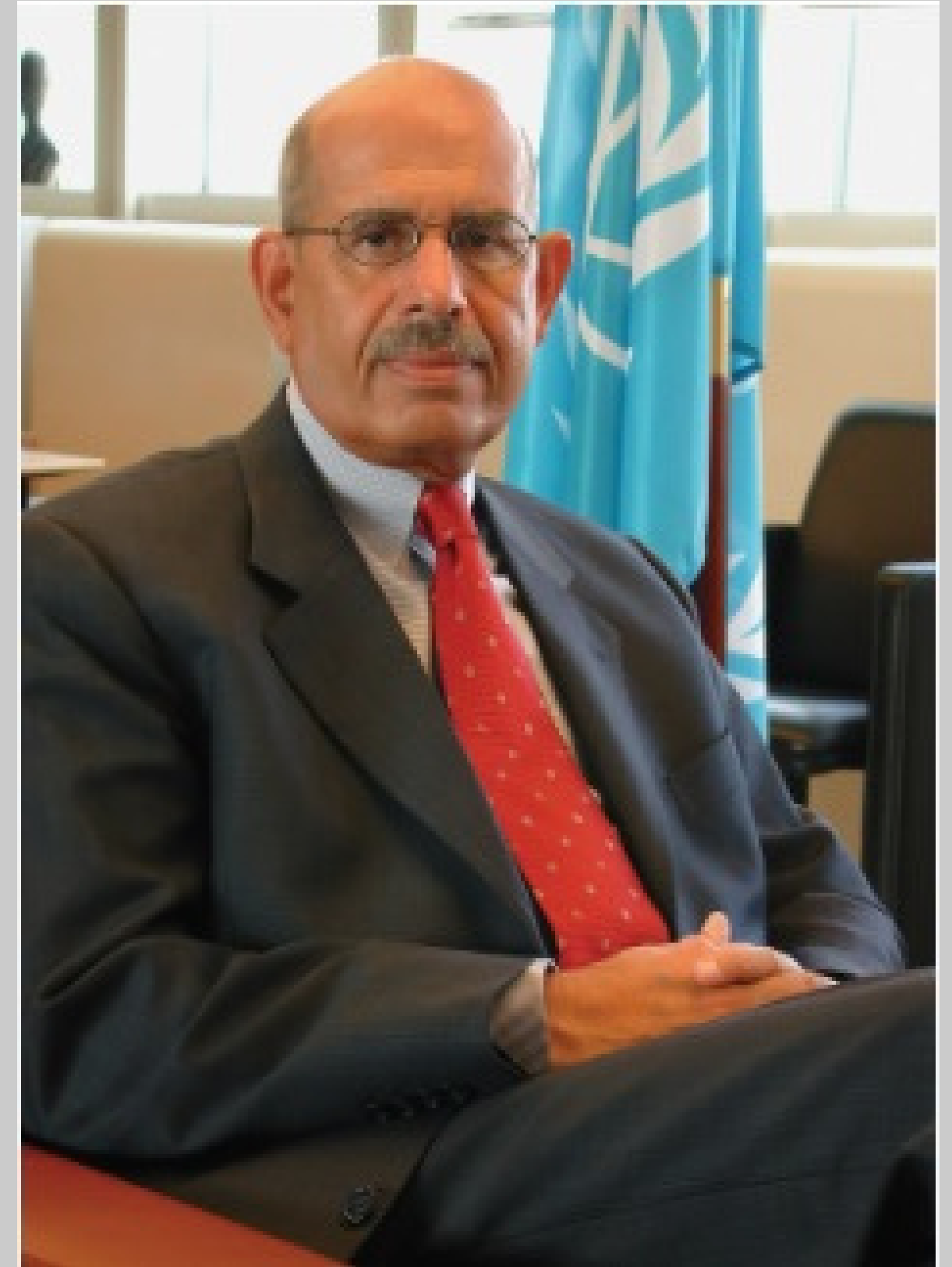
Μη διάδοση πυρηνικών όπλων, ελευθερία του λόγου

Οικουμενική Διακήρυξη για τα ανθρώπινα Δικαιώματα

Άρθρο 3: Δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία
και την προσωπική ασφάλεια

Άρθρο 19: Ελευθερία της γνώμης και της ενημέρωσης

Άρθρο 28: Δικαίωμα σε μια κοινωνική τάξη που πραγματώνει το παρόν κείμενο

Mohament Elbaradei

Έλεγχος των πυρηνικών όπλων

Ο Μοχάμεντ Ελ Μπαραντέι, από την Αίγυπτο, υπηρέτησε τρεις διαδοχικές θητείες ως Γενικός Διευθυντής της Διεθνούς Οργάνωσης Ατομικής Ενέργειας (ΙΑΕΑ), μιας διακρατικής οργάνωσης υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών. Ο Ελ Μπαραντέι από κοινού με την ΙΑΕΑ βραβεύτηκαν με το Βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 2005 για την ειρηνική χρήση της πυρηνικής ενέργειας και την προώθηση της μη διάδοσης πυρηνικών όπλων.

Ήδη από την ανάληψη των καθηκόντων του ο Ελ Μπαραντέι και το επιτελείο του ξεκίνησαν να αναζητούν εντατικά μη δηλωμένες πυρηνικές δραστηριότητες σε ολόκληρο τον κόσμο. Το 2002 ταξίδεψε με μια ομάδα επιθεωρητών όπλων του ΟΗΕ στο Ιράκ, προκειμένου να αποδείξουν ότι έγγραφα που καταδείκνυαν ότι το Ιράκ είχε επιχειρήσει να αγοράσει ουράνιο και πυρηνικά όπλα δεν ήταν αυθεντικά. Παρά τα αποδεικτικά στοιχεία που βρήκαν οι ΗΠΑ ξεκίνησαν την στρατιωτική εισβολή τον Μάρτιο του 2003. Το 2007 κατηγόρησε το Ιράν για μερική έλλειψη συνεργασίας με την ΙΑΕΑ, και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα εμπλουτισμού ουρανίου.

Ο Ελ Μπαραντέι έχει δώσει διαλέξεις για το διεθνές δίκαιο, τους διεθνείς οργανισμούς, τον έλεγχο των εξοπλισμών και την ειρηνική χρήση της πυρηνικής ενέργειας και έχει συγγράψει αρκετά βιβλία και άρθρα για τα θέματα αυτά.

Αποσπάσματα από την ομιλία του Μοχάμεντ Ελ Μπαραντέι κατά την τελετή απονομής του βραβείου Νόμπελ Ειρήνης του 2005:

«..Επιθεωρούμε πυρηνικές εγκαταστάσεις σε ολόκληρο τον κόσμο, προκειμένου να διασφαλίσουμε ότι ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας δεν χρησιμοποιούνται ως προκάλυμμα εξοπλιστικών προγραμμάτων.

..Η ανισορροπία στις συνθήκες διαβίωσης οδηγεί αναπόφευκτα σε ανισότητα ευκαιριών και σε πολλές περιπτώσεις σε απώλεια της ελπίδας. Και ακόμη χειρότερα, πολύ συχνά τα δεινά των φτωχών οδηγούν σε παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε έλλειμμα χρηστής διακυβέρνησης και ένα βαθύ αίσθημα αδικίας, δημιουργώντας ένα εξαιρετικά γόνιμο έδαφος για εμφυλίους πολέμους, οργανωμένο έγκλημα και εξτρεμισμό στις διάφορες μορφές του. Σε περιοχές όπου οι συγκρούσεις έχουν αφεθεί να μαίνονται για δεκαετίες, οι χώρες συνεχίζουν να αναζητούν τρόπους να αντισταθμίσουν τις ανασφάλειες τους ή να προβάλουν την «ισχύ» τους. Σε κάποιες περιπτώσεις ενδέχεται να μπουν στον πειρασμό να αναζητήσουν τα δικά τους όπλα μαζικής καταστροφής..

..Με την παγκοσμιοποίηση να μας φέρνει ολοένα και πλησιέστερα αναμεταξύ μας, εάν επιλέξουμε να αγνοήσουμε το αίσθημα ανασφάλειας ορισμένων, αυτό θα μετατραπεί σε αίσθημα ανασφάλειας όλων.

Με την εξάπλωση της επιστήμης και της τεχνολογίας, όσο μερικοί από εμάς επιλέγουν να βασίζονται σε πυρηνικά όπλα, συνεχίζουμε να διατρέχουμε τον κίνδυνο αυτά τα όπλα να γίνονται ολοένα και ελκυστικότερα και σε άλλους.

Εφόσον ελπίζουμε να αποφύγουμε την αυτοκαταστροφή, τότε τα όπλα δεν πρέπει να έχουν καμία θέση στη συλλογική συνείδηση και κανένα ρόλο στην ασφάλεια μας.

Για τον σκοπό αυτό οφείλουμε να διασφαλίσουμε - απολύτως - ότι καμία νέα χώρα δεν θα αποκτήσει αυτά τα φονικά όπλα. Οφείλουμε να μεριμνήσουμε, ώστε χώρες που διαθέτουν πυρηνικά όπλα να κάνουν αποφασιστικά βήματα προς την κατεύθυνση του πυρηνικού αφοπλισμού. Και οφείλουμε να θέσουμε σε λειτουργία ένα σύστημα ασφαλείας που δεν θα βασίζεται στην πυρηνική αποτροπή.

Φανταστείτε τι θα συνέβαινε, εάν τα έθνη του κόσμου ξόδευαν τα ίδια για την ανάπτυξη με όσα ξοδεύουν για την κατασκευή των μηχανών του πολέμου. Φανταστείτε έναν κόσμο όπου κάθε ανθρώπινο πλάσμα θα ζει με ελευθερία και αξιοπρέπεια. Φανταστείτε έναν κόσμο όπου θα διευθετούμε τις διαφορές μας μέσω της διπλωματίας και του διαλόγου και όχι με βόμβες και σφαίρες. Φανταστείτε εάν τα μοναδικά εναπομείναντα πυρηνικά όπλα ήταν κειμήλια στα μουσεία μας. Φανταστείτε το κληροδότημα που θα μπορούσαμε να αφήσουμε στα παιδιά μας.

Φανταστείτε ότι ένας τέτοιος κόσμος είναι στο χέρι μας».

Jose Ramos-Horta

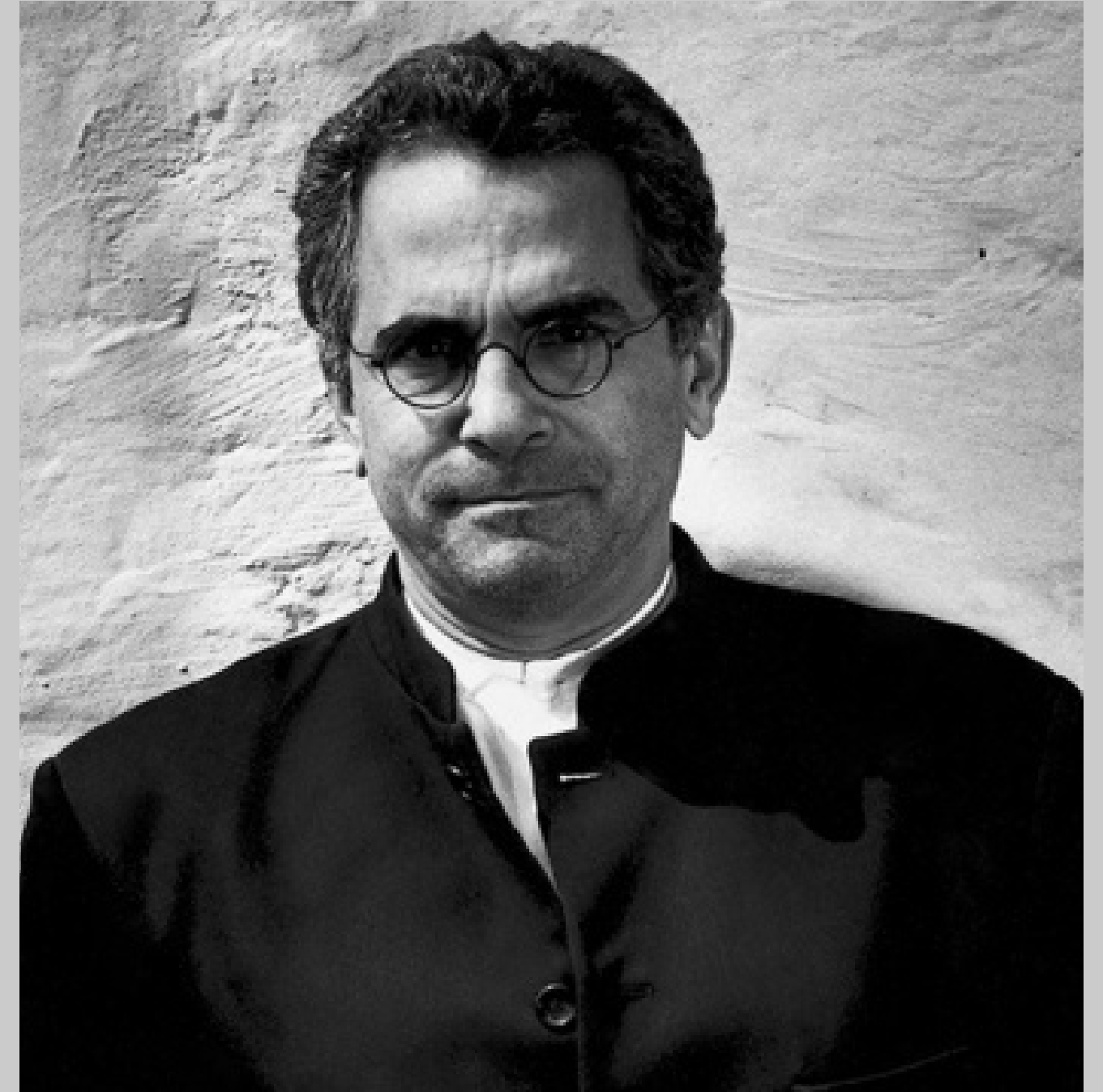
Ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων:
ανεξαρτησία, ποιότητα ζωής, δικαιοσύνη/αδικία,
γενοκτονία, εθνική ταυτότητα

Οικουμενική Διακήρυξη για τα ανθρώπινα Δικαιώματα

Άρθρο 5: Ελευθερία από βασανιστήρια και ταπεινωτική μεταχείριση

Άρθρο 7: Δικαίωμα στην ισότητα έναντι του νόμου

Άρθρο 9: Ελευθερία από αυθαίρετη σύλληψη και εξορία

Jose Ramos-Horta

Συμφιλίωση

Ο Ζοζέ Ράμος-Όρτα τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 1996 για την ανένδοτη και ακούραστη προσπάθεια του υπέρ του λαού του Ανατολικού Τιμόρ, που είχε δεχθεί ωμή εισβολή από την Ινδονησία το 1975.

Το 1946, το μουσουλμανικό Δυτικό Τιμόρ έγινε μέρος της Ινδονησίας, ενώ το Ανατολικό Τιμόρ, παρέμεινε αποικία της Πορτογαλίας έως το 1975.

Ο εικοσιπεντάχρονος, Ζοζέ Ράμος-Όρτα, διορίστηκε υπουργός Εξωτερικών της νεοσχηματισθείσας κυβέρνησης τον Νοέμβριο του 1975, μόλις λίγο καιρό πριν η Ινδονησία αναλάβει τον έλεγχο της χώρας του. Στα χρόνια που ακολούθησαν την εισβολή, το ένα τρίτο του πληθυσμού έχασε τη ζωή του από σφαγές, πείνα, επιδημίες και τρομοκρατία.

Κατά τις επόμενες δύο δεκαετίες ο Ράμος-Όρτά ταξίδεψε ανά τον κόσμο καταγγέλλοντας τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το 1992 παρουσίασε ένα σχέδιο ειρήνης που προέβλεπε σταδιακή αποχώρηση των ινδονησιακών στρατευμάτων και κατέληγε με τη διενέργεια δημοψηφίσματος στο οποίο ο λαός του Ανατολικού Τιμόρ θα ψήφιζε για ανεξαρτησία, ενσωμάτωση στην Ινδονησία ή ελεύθερη σύνδεση με την Πορτογαλία. Όταν η ψηφοφορία τον Σεπτέμβριο του 1999 έδειξε ότι το 80% του λαού του Ανατολικού Τιμόρ είχε ψηφίσει υπέρ της ανεξαρτησίας, οι ινδονησιακές ένοπλες δυνάμεις αντέδρασαν με μανία. Έσφαξαν εκατοντάδες, κατέκαψαν το 70% των υποδομών της χώρας, έβαλαν φωτιά στις σοδειές, σκότωσαν χιλιάδες εκτρεφόμενα ζώα και κατέστρεψαν κεντρικά συστήματα αποχέτευσης και γραμμές ηλεκτρικού ρεύματος. Εκατοντάδες χιλιάδες εξαναγκάσθηκαν σε εξορία υπό την απειλή όπλων.

Ο Ράμος-Ορτά ηγήθηκε της διεθνούς κατακραυγής για τη σφαγή και χάρη στις εκκλήσεις του ο ΟΗΕ απέστειλε επί τόπου στρατεύματα για να σταματήσουν τη βία. Το Δεκέμβριο του 1999, ύστερα από 24 χρόνια στην εξορία, ο Ζοζέ Ράμος-Όρτα τελικά επέστρεψε στην πατρίδα του, σε ένα ελεύθερο και ανεξάρτητο Ανατολικό Τιμόρ.

Απόσπασμα συνέντευξης από το βιβλίο της Kerry Kennedy, Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία, 2000:

«..Νομίζω ότι περισσότερο θάρρος απαιτείται για να είναι κάποιος ταπεινός, να παραδέχεται τα λάθη, τις αμαρτίες του, να είναι ειλικρινής. Περισσότερο θάρρος απαιτείται για να συγχωρέσεις απ' όσο απαιτείται για να πάρεις τα όπλα. Πράγμα που σημαίνει ότι δεν είμαι ο πιο θαρραλέος άνθρωπος στον κόσμο. Διότι στο κάτω-κάτω είναι πιο εύκολο να μιλάς για θάρρος από το να το επιδεικνύεις..»

Απόσπασμα από την ομιλία αποδοχής του βραβείου Νόμπελ Ειρήνης, 1996:

«Αν όσοι έχουμε εξουσία, όπου και αν βρισκόμαστε, σε οποιαδήποτε χώρα αλλά και σε οποιοδήποτε επίπεδο της κοινωνίας είμαστε ηγέτες, αρχίζαμε να εργαζόμαστε από κοινού, θα εξαλείψαμε την έσχατη φτώχεια και θα διασφαλίζαμε ότι η φτώχεια θα γινόταν παρελθόν μέσα σε είκοσι χρόνια από τώρα. Είναι ηθικό καθήκον καθενός από μας ως ανθρώπινα όντα».

Oscar Arias Sanchez

Ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων:
αποστρατικοποίηση

Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Άρθρο 3: Δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική ασφάλεια

Άρθρο 25: Δικαίωμα σε επαρκές βιοτικό επίπεδο

Άρθρο 26: Δικαίωμα στην εκπαίδευση

Oscar Arias Sanchez

Συνηγορώντας υπέρ της ειρήνης δια του αφοπλισμού

«Όσο περισσότερη ελευθερία απολαμβάνουμε, τόσο περισσότερη ευθύνη αναλαμβάνουμε, τόσο απέναντι στους άλλους όσο και απέναντι στον εαυτό μας».

Ο Όσκαρ Άριας Σάντσεζ κέρδισε τον σεβασμό ηγετών και ανθρωπιστών σε όλο τον κόσμο για το ότι έφερε την ειρήνη στην Κεντρική Αμερική.

Ο Άριας Σάντσεζ εκλέχθηκε Πρόεδρος της Κόστα Ρίκα το 1986 και αμέσως έκανε γνωστό στον κόσμο ότι πρόθεσή του ήταν να αποκαταστήσει την ειρήνη στην Κεντρική Αμερική, αποσυνδέοντας την περιοχή από τον Ψυχρό Πόλεμο μεταξύ Ηνωμένων Πολιτειών και Σοβιετικής Ένωσης. Σε μια σειρά συναντήσεων με τους προέδρους της Γουατεμάλα, του Ελ Σαλβαδόρ, της Ονδούρα, και της Νικαράγουα, ο Πρόεδρος Άριας Σάντσεζ τους πίεσε να επιλύσουν τις αναστατώσεις και να βάλουν τέλος στην έξωθεν επιρροή προς την Κεντρική Αμερική. Τελικά, έγινε δεκτό το σχέδιο ειρήνης του, το οποίο προέβλεπε ότι η κάθε χώρα καλείται να μειώσει το μέγεθος των ενόπλων δυνάμεών της, να εξασφαλίσει την ελευθερία του τύπου και να έχει ελεύθερες και ανοιχτές εκλογές. Το σχέδιο αποδείχθηκε επιτυχές και, με τις υπογραφές των συμφώνων, οι διαμάχες στην περιοχή έλαβαν τέλος.

Το 1987, ο πρόεδρος Όσκαρ Άριας Σάντσεζ τιμήθηκε με το Βραβείο Νόμπελ Ειρήνης, επειδή έφερε την ειρήνη στην περιοχή, και χρησιμοποίησε το χρηματικό ποσό του βραβείου για να ιδρύσει το Ίδρυμα Άριας για την Ειρήνη και την Πρόοδο του Ανθρώπου.

Αποσπάσματα συνέντευξης από το βιβλίο της Kerry Kennedy, Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία, 2000:

«..Σήμερα είμαστε υποχρεωμένοι να αποδεχθούμε το γεγονός ότι τα δεινά της περιβαλλοντικής καταστροφής και της ανθρώπινης στέρησης, των ασθενειών και του υποσιτισμού, της επιδεικτικής κατανάλωσης και της στρατιωτικής συσσώρευσης είναι παγκόσμια προβλήματα – προβλήματα που μας επηρεάζουν όλους.

Οι στρατιωτικές δαπάνες - επενδύσεις σε εργαλεία θανάτου, σε όπλα και μαχητικά σχεδιασμένα να σκοτώνουν - θα μπορούσαν να διατεθούν στην ανθρώπινη ανάπτυξη. Η κατασκευή και η διάδοση των όπλων μεγεθύνει την ισχύ του στρατού, δυσχεραίνει τη διαδικασία εκδημοκρατισμού, καταστρέφει οικονομικές προοπτικές, διαιωνίζει εθνικές και εδαφικές συγκρούσεις και δημιουργεί καταστάσεις, όπου ακόμη και τα πλέον στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματα τίθενται σε κίνδυνο.

Ο πόλεμος και η προετοιμασία για πόλεμο είναι τα δύο μεγαλύτερα εμπόδια στην ανθρώπινη πρόοδο, που τρέφουν έναν φαύλο κύκλο συγκέντρωσης όπλων, βίας και φτώχειας. Ο πόλεμος δεν είναι μονάχα μια απεχθής πράξη καταστροφής, είναι μια χαμένη ευκαιρία ανθρωπιστικής επένδυσης.

Ο στόχος λοιπόν είναι η αποστρατικοποίηση – και αυτός ο στόχος έχει αποδειχθεί εφικτός.

Οι πολιτικοί ηγέτες πρέπει να πεισθούν ότι η αποστρατιωτικοποίηση συνιστά πρακτικό και επιθυμητό στόχο. Κι εάν δεν μπορούν να πεισθούν, τότε οι λαοί πρέπει να εκλέξουν νέους εκπροσώπους.

Οι άνθρωποι πρέπει να συνεχίσουν να οργανώνονται, ούτως ώστε η φωνή τους να ακούγεται.

Με μια φωνή ξεκινά το θάρρος. Θάρρος σημαίνει να στέκεσαι στο πλευρό των αξιών σου, των αρχών, των πεποιθήσεων και των ιδανικών σου κάτω από όλες τις συνθήκες – όποιες κι αν είναι αυτές.

Εάν μείνεις σταθερός στις αρχές σου, θα βρεθείς συχνά αντιμέτωπος με πανίσχυρα συμφέροντα.

Το να έχεις θάρρος σημαίνει να το πράττεις αυτό δίχως φόβο.

Σημαίνει να έχεις το θάρρος να αλλάξεις τα πράγματα.

Θα πρέπει πάντοτε να φροντίζουμε να έχουμε το θάρρος για να κάνουμε ό,τι είναι σωστό..»

Barack Obama

Ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων:
αποστρατικοποίηση

Οικουμενική Διακήρυξη για τα ανθρώπινα Δικαιώματα

Άρθρο 2: Ελευθερία από τις διακρίσεις

Άρθρο 3: Δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική ασφάλεια

Άρθρο 21: Δικαίωμα συμμετοχής στη διακυβέρνηση και σε ελεύθερες εκλογές

Άρθρο 25: Δικαίωμα σε επαρκές βιοτικό επίπεδο

Barack Obama

Ανθρώπινη πρόοδος

«Να αναλάβουμε το δικό μας μερίδιο ευθύνης για μια παγκόσμια απάντηση στις παγκόσμιες προκλήσεις»

Ο κόσμος είναι το σπίτι μας

Ο Μπαράκ Χουσέιν Ομπάμα είναι ο πρώτος και μοναδικός μέχρι σήμερα Αφροαμερικανός πολιτικός που υπηρέτησε ως Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών από το 2009 έως το 2017.

Το 2009 ο πρόεδρος Ομπάμα τιμήθηκε με το Βραβείο Νομπέλ Ειρήνης «για τις εξαιρετικές προσπάθειές του να ενισχύσει τη διεθνή διπλωματία και συνεργασία μεταξύ των λαών». Ήταν ο τέταρτος Πρόεδρος των ΗΠΑ που κέρδισε το βραβείο αυτό.

«Πολύ σπάνια έχει ένας άνθρωπος καταφέρει, στο βαθμό που το έκανε ο Ομπάμα, να συγκεντρώσει τα βλέμματα του κόσμου και να δώσει στους πολίτες ελπίδα για ένα καλύτερο μέλλον» ανέφερε η Επιτροπή σε ανακοίνωση της απόφασής της.

Ο ίδιος, δέχτηκε το Νόμπελ Ειρήνης σαν «κάλεσμα για δράση», πρόοδο στην μείωση των πυρηνικών όπλων, στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και άλλων θεμάτων.

Αποσπάσματα από την ομιλία του Μπάρακ Ομπάμα κατά την τελετή απονομής του βραβείου Νόμπελ Ειρήνης του 2009:

«..Στους σημερινούς πολέμους σκοτώνονται πολλοί περισσότεροι πολίτες απ' ό,τι στρατιώτες, οι σπόροι μελλοντικών συγκρούσεων έχουν ήδη φυτευθεί, οικονομίες διαλύονται, κοινωνίες των πολιτών αποσαθρώνονται, πρόσφυγες πληθαίνουν και παιδιά σημαδεύονται.

Δεν φέρω σήμερα μαζί μου μία οριστική λύση στα προβλήματα του πολέμου.

Αυτό που γνωρίζω είναι ότι η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων απαιτεί διορατικότητα, σκληρή δουλειά και επιμονή. Οφείλουμε να ξεκινήσουμε αναγνωρίζοντας τη σκληρή αλήθεια: δεν πρόκειται να εξαλείψουμε τις βίαιες συγκρούσεις κατά τη διάρκεια της ζωής μας. Θα υπάρχουν φορές όπου έθνη –ενεργώντας μεμονωμένα ή από κοινού– θα βρίσκουν τη χρήση βίας όχι μόνο αναγκαία αλλά και ηθικώς δικαιολογημένη.

Οφείλουμε να αναπτύξουμε εναλλακτικές απαντήσεις στη βία που θα είναι αρκετά σκληρές ώστε να αλλάζουν πράγματι συμπεριφορές διότι, εάν θέλουμε ειρήνη με διάρκεια, τότε τα λόγια της διεθνούς κοινότητας θα πρέπει να σημαίνουν κάτι. Μόνο μια δίκαιη ειρήνη βασισμένη στα εγγενή δικαιώματα και την αξιοπρέπεια κάθε ατόμου μπορεί πραγματικά να διαρκέσει.

Η ειρήνη είναι ασταθής εκεί όπου οι πολίτες στερούνται το δικαίωμα να μιλήσουν ελεύθερα ή να λατρεύουν όπως τους αρέσει, να επιλέξουν τους ηγέτες τους ή να συναθροιστούν δίχως φόβο.

Μια δίκαιη ειρήνη δεν περιλαμβάνει μόνον αστικά και πολιτικά δικαιώματα οφείλει να περιλαμβάνει οικονομική ασφάλεια και ευκαιρίες. Διότι αληθινή ειρήνη δεν είναι μόνο ελευθερία από τον φόβο, αλλά ελευθερία και από την ανάγκη.

Δεν χρειάζεται να σκεφτούμε ότι η ανθρώπινη φύση είναι τέλεια, για να συνεχίσουμε να πιστεύουμε ότι η ανθρώπινη κατάσταση μπορεί να τελειοποιηθεί.

Δεν χρειάζεται να ζούμε σε έναν ιδανικό κόσμο, για να συνεχίσουμε να επιδιώκουμε εκείνα τα ιδανικά που θα τον καταστήσουν καλύτερο.

Με διαύγεια μπορούμε να συνειδητοποιήσουμε ότι θα υπάρξει πόλεμος και παρόλ' αυτά να αγωνιζόμαστε για ειρήνη. Μπορούμε να το κάνουμε – διότι αυτή είναι η ιστορία της ανθρώπινης προόδου, αυτή είναι η ελπίδα όλου του κόσμου και τούτη την ώρα της πρόκλησης, αυτό θα πρέπει να είναι το έργο μας πάνω στη Γη..»

Muhammad Yunus

Ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων:
μικροπίστωση

Οικουμενική Διακήρυξη για τα ανθρώπινα Δικαιώματα
Άρθρο 23: Δικαίωμα στην ελεύθερη επιλογή εργασίας
Άρθρο 25: Δικαίωμα σε επαρκές βιοτικό επίπεδο

Muhammad Yunus

Καταπολεμώντας τη φτώχεια

Ο Μοχάμεντ Γιουνούς είναι οικονομολόγος και τραπεζίτης από το Μπανγκλαντές. Τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 2006 «για τη δημιουργία οικονομικών και κοινωνικών ευκαιριών για τους φτωχούς, και ιδίως για τις γυναίκες, μέσω της καινοτόμου εργασίας τους στη χορήγηση μικρών δανείων και εγγυήσεων».

Στα μέσα της δεκαετίας του '70, ο Γιουνούς ιδρυτής της Grameen Bank που σημαίνει «τράπεζα του χωριού» και γνωστός ως ο «τραπεζίτης των φτωχών», αποφάσισε να κάνει πράξη την ιδέα της μικροπίστωσης: άρχισε δηλαδή να δίνει δάνεια –42 δολαρίων–, από δικά του χρήματα, σε πάμφτωχους συμπατριώτες του, τους οποίους οι παραδοσιακές τράπεζες θεωρούσαν αφερέγγυους. Τους άπλωσε ένα χέρι βοήθειας, όταν όλοι τούς γυρνούσαν την πλάτη. Και, όπως ανέφερε η επιτροπή των Νόμπελ στο σκεπτικό της βράβευσής του, «η διαρκής ειρήνη δεν μπορεί να επιτευχθεί εάν ένα σημαντικό τμήμα του πληθυσμού δεν εξασφαλίσει τα μέσα για να βγει από τη φτώχεια. Η μικροπίστωση είναι ένα από αυτά».

Αποσπάσματα συνέντευξης του Μοχάμεντ Γιουνούς στην εφημερίδα Καθημερινή, Τασούλα Επτακοίλη, 2019.

«..Το 1976 θέλησα να δείξω και να ανατρέψω μια αδικία, που αφορά έναν στους δύο κατοίκους του πλανήτη. Τα συστημικά ελαττώματα των τραπεζών και οι τοκογλύφοι έχουν εκατομμύρια θύματα: ανθρώπους σε ανέχεια, που δεν μπορούν να κάνουν τίποτα για να προστατεύσουν τον εαυτό τους και τις οικογένειές τους, γιατί δεν έχουν τα εργαλεία, δηλαδή τα χρήματα. Έτσι, ξεκίνησα να εφαρμόζω την ιδέα της μικροπίστωσης, των μικροδανείων. Γιατί η πίστωση, για να επιβιώσει κανείς, δεν είναι θέμα τραπεζικών κανονισμών. Συγκαταλέγεται στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Σκεφτείτε πώς θα ήταν ο κόσμος, ο δυτικός κόσμος, αν ξυπνούσατε ένα πρωί και δεν υπήρχαν τράπεζες: τα πάντα θα είχαν καταρρεύσει. Ε, λοιπόν, για τον μισό πληθυσμό της Γης αυτό ήδη συμβαίνει, αφού εκατομμύρια άνθρωποι δεν έχουν πρόσβαση στο τραπεζικό σύστημα. Δεν έχουν χρήματα και χωρίς χρήματα δεν μπορείς να δημιουργήσεις... χρήματα. Είναι τόσο απλό. Πρέπει κάποιος να σε εμπιστευτεί, να σου δώσει ένα μικρό –έστω– ποσό, για να ξεκινήσεις να βελτιώνεις τη ζωή σου. Αν είσαι φτωχός, οι παραδοσιακές τράπεζες θα σε θεωρήσουν αφερέγγυο και δεν θα σου δανείσουν. Η δική μας τράπεζα όμως, η Grameen, θα το κάνει. Και όλα αυτά τα χρόνια έχουμε δει τη ζωή πάρα πολλών δανειοληπτών μας να μεταμορφώνεται: έχουν πια αποταμιεύσεις, ζουν σε αξιοπρεπή σπίτια, τα παιδιά τους μορφώνονται.

Το 97% των δανειοληπτών της Grameen είναι γυναίκες. Στην αρχή το κάναμε από αντίδραση στις άλλες τράπεζες, που δεν δάνειζαν γυναίκες. Είναι ασύμμετρος ο τρόπος που αντιμετωπίζει το τραπεζικό σύστημα τα δύο φύλα. Στην πατρίδα μου, ακόμα περισσότερο. Για τις γυναίκες στο Μπανγκλαντές, μέχρι πριν από λίγες δεκαετίες, το να έχουν χρήματα και να τα διαχειρίζονται μόνες τους –χωρίς την επίβλεψη των πατεράδων ή των συζύγων τους– ήταν αδιανόητο. Θέσαμε λοιπόν ως στόχο το 50% των δανειοληπτών μας να είναι γυναίκες. Μετά την πρώτη πενταετία, ο στόχος είχε επιτευχθεί.

Και, επιπλέον, είδαμε ότι ο δανεισμός τους είχε «αποτύπωμα»: δεν οδηγούσε μόνο στη χειραφέτησή τους, αλλά είχε και ευεργετικά αποτελέσματα για τις οικογένειές τους, για τα παιδιά τους. Με τους άνδρες δεν συνέβαινε αυτό: κυρίως τους ενδιέφερε να περνούν καλά οι ίδιοι και να διασκεδάζουν με τους φίλους τους. Εστιάσαμε, λοιπόν, στις γυναίκες.

Ο πλούτος είναι συγκεντρωμένος στα χέρια λίγων, ο πλανήτης βρίσκεται σε πορεία καταστροφής, αλλά, παρά ταύτα, είμαι αισιόδοξος. Αν δεν αλλάξουμε, θα εξαλειφθούμε. Λόγω της παγκοσμιοποίησης κάθε κακό μεγαθύνεται και διασπείρεται παντού πολύ γρήγορα. Το όμως ίδιο πιστεύω ότι μπορεί να γίνει και με το καλό.

Μην ακολουθείς την πεπατημένη, μη δέχεσαι για σωστό όσα σου λένε οι άλλοι. Αν ακολουθείς τους παλιούς κανόνες, θα φτάνεις πάντα στους παλιούς προορισμούς. Αν ονειρεύεσαι νέους προορισμούς, πρέπει να επινοήσεις νέους τρόπους και κανόνες. Δεν έχεις άλλη επιλογή..»

Malala Yousafzai

Ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων:
ελευθερία από διακρίσεις
ελευθερία της σκέψης και της έκφρασης
δικαίωμα στην εκπαίδευση

Οικουμενική Διακήρυξη για τα ανθρώπινα Δικαιώματα

Άρθρο 3: Δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική ασφάλεια

Άρθρο 5: Ελευθερία από βασανιστήρια και ταπεινωτική μεταχείριση

Άρθρο 7: Δικαίωμα στην ισότητα έναντι του νόμου

Άρθρο 19: Ελευθερία της γνώμης και της ενημέρωσης

Άρθρο 26: Δικαίωμα στην εκπαίδευση

Malala Yousafzai

Υψώνοντας τη φωνή για το δικαίωμα στην εκπαίδευση

“Αυτό το βραβείο δεν είναι μόνο δικό μου. Ανήκει σε όλα εκείνα τα ξεχασμένα παιδιά που θέλουν να μορφωθούν. Σε όλα εκείνα τα τρομαγμένα παιδιά που επιθυμούν ειρήνη, σε όλα εκείνα τα παιδιά που τους έχουν στερήσει τον λόγο και λαχταρούν την αλλαγή.”

Η Μαλάλα Γιουσαφζάι είναι Πακιστανή ακτιβίστρια, γνωστή για τον αγώνα της υπέρ των δικαιωμάτων στην εκπαίδευση και των δικαιωμάτων των γυναικών στη χώρα της.

Σε ηλικία 11 ετών ξεκίνησε να γράφει σε blog χρησιμοποιώντας ψευδώνυμο, όπου περιέγραφε τη ζωή της στην πόλη της, στο βορειοδυτικό Πακιστάν, μετά την κατάληψη της εξουσίας στην περιοχή από τους Ταλιμπάν, που απαγόρευσαν στα κορίτσια να πηγαίνουν στο σχολείο και εξέφραζε τις απόψεις της σχετικά με το δικαίωμα των κοριτσιών στη μόρφωση. Τα επόμενα χρόνια έδωσε συνεντεύξεις σε διάφορα μέσα, τόσο της χώρας της όσο και άλλων χωρών, στα οποία υποστήριζε το δικαίωμα των κοριτσιών να πηγαίνουν στο σχολείο. Στο μεταξύ έγινε γνωστή η ταυτότητά της.

Τον Οκτώβριο του 2009 η απόπειρα των Ταλιμπάν να δολοφονήσουν τη Μαλάλα την άφησε σε κρίσιμη κατάσταση, πυροδοτώντας ένα μαζικό ρεύμα υποστήριξης σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Το 2014 της απονεμήθηκε το Νόμπελ Ειρήνης για τον αγώνα της για το δικαίωμα των κοριτσιών στην εκπαίδευση. Σήμερα είναι ο νεότερος κάτοχος βραβείου Νόμπελ στον κόσμο, κερδίζοντας το σε ηλικία 17 ετών.

Η Μαλάλα ήταν μια μοναχική φωνή στην έρημο. Όμως ήταν εκκωφαντική και έκανε τον κόσμο να πιστέψει ότι υπάρχει εναλλακτική λύση και αντίσταση σε κάθε μορφή τυραννίας. Η φωνή ενός μικρού κοριτσιού ετών, τρομοκράτησε τους τρομοκράτες.

Η προσπάθειά τους να την φιμώσουν, απλά την έκαναν ισχυρότερη. Η ματωμένη της ποδιά ενίσχυσε ακόμα περισσότερο τη φωνή της και την πεποίθησή της ότι όσο υπάρχει αναπνοή και ζωή, θα υπάρχει και αγώνας. Η Μαλάλα έφτασε σε ύψη, που λίγοι από εμάς θα μπορούσαμε να τολμήσουμε.

Παρέμβαση της Μαλάλα Γιουσαφζάι στην εκδήλωση “Τα ηνία στους νέους”, στα Ηνωμένα Έθνη, τον Ιούλιο του 2013

«..Η Ημέρα της Μαλάλα δεν είναι η δική μου ημέρα. Σήμερα είναι η ημέρα κάθε γυναίκας, κάθε αγοριού και κάθε κοριτσιού που ύψωσαν τη φωνή τους υπέρ των δικαιωμάτων τους. Υπάρχουν εκατοντάδες ακτιβιστές και κοινωνικοί λειτουργοί, οι οποίοι όχι μόνο μιλούν υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά αγωνίζονται προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους τους για εκπαίδευση, ειρήνη και ισότητα.

Χιλιάδες άνθρωποι έχουν σκοτωθεί από τους τρομοκράτες και εκατομμύρια έχουν τραυματισθεί. Εγώ είμαι μονάχα μία από αυτούς. Οπότε βρίσκομαι τώρα εδώ... ένα κορίτσι ανάμεσα σε πολλά.

Μιλώ –όχι για τον εαυτό μου, αλλά για όλα τα κορίτσια και τα αγόρια.

Υψώνω τη φωνή μου –όχι για να φωνάξω, αλλά για να ακουστούν εκείνοι που δεν έχουν φωνή. Εκείνοι που έχουν παλέψει για τα δικαιώματά τους: το δικαίωμά τους να ζήσουν ειρηνικά. Το δικαίωμά τους να αντιμετωπίζονται με αξιοπρέπεια. Το δικαίωμά τους σε ίσες ευκαιρίες. Το δικαίωμα τους να μορφωθούν.

Η ειρήνη είναι αναγκαία για να υπάρξει εκπαίδευση. Σε πολλά μέρη του κόσμου η τρομοκρατία, οι πόλεμοι και οι συγκρούσεις εμποδίζουν τα παιδιά από το να πηγαίνουν στο σχολείο. Έχουμε πραγματικά κουραστεί από αυτούς τους πολέμους. Γυναίκες και παιδιά υποφέρουν σε πολλά μέρη του κόσμου με διάφορους τρόπους.

Αθώα και φτωχά παιδιά πέφτουν θύματα της παιδικής εργασίας. Πολλά σχολεία έχουν καταστραφεί. Νεαρά κορίτσια υποχρεώνονται να εργάζονται κατ' οίκον και να παντρεύονται σε πρώιμη ηλικία. Ανέχεια, άγνοια, αδικία, ρατσισμός και η στέρηση βασικών δικαιωμάτων είναι τα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν τόσο οι άνδρες όσο και οι γυναίκες.

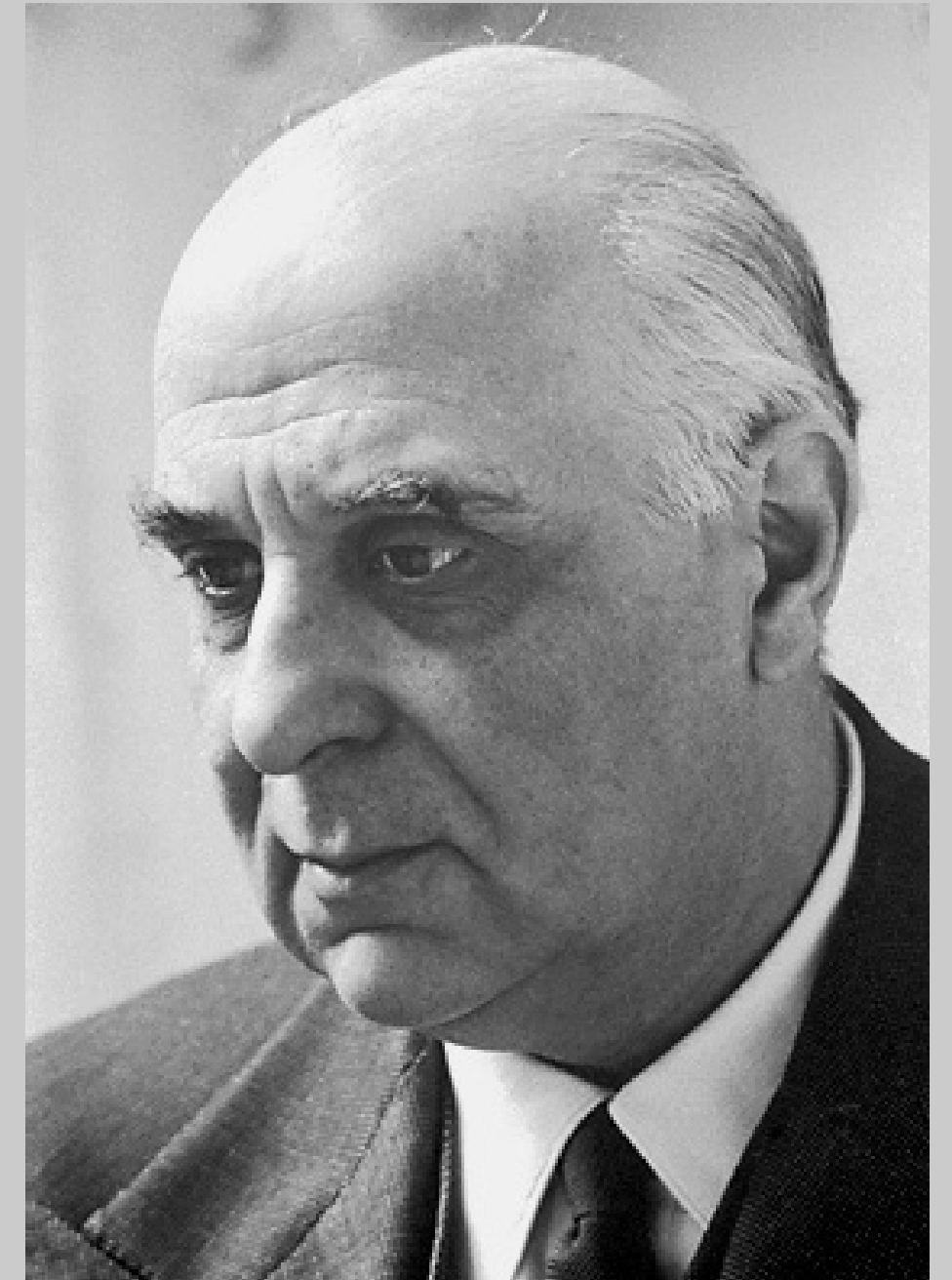
Καλούμε λοιπόν σήμερα τους ηγέτες του κόσμου να αλλάξουν τις στρατηγικές πολιτικές τους υπέρ της ειρήνης και της ευημερίας. Καλούμε τους ηγέτες του κόσμου να πράξουν ώστε όλες οι ειρηνευτικές συμφωνίες να προστατεύουν τα δικαιώματα των γυναικών και των παιδιών. Όποια συμφωνία αντιτίθεται στην προάσπιση της αξιοπρέπειας και των δικαιωμάτων των γυναικών είναι απαράδεκτη. Καλούμε όλες τις κυβερνήσεις να διασφαλίσουν δωρεάν υποχρεωτική εκπαίδευση για κάθε παιδί σε ολόκληρο τον κόσμο. Καλούμε όλες τις κυβερνήσεις να αγωνιστούν ενάντια στην τρομοκρατία και τη βία, να προστατεύσουν τα παιδιά από τη ωμότητα και τα δεινά. Καλούμε όλα τα αναπτυσσόμενα κράτη να στηρίζουν την επέκταση των εκπαιδευτικών ευκαιριών στα κορίτσια του αναπτυσσόμενου κόσμου. Καλούμε όλες τις κοινότητες των ανθρώπων να είναι ανεκτικές –να απορρίψουν την προκατάληψη που βασίζεται στα πιστεύω, στο δόγμα, τη θρησκεία ή το φύλο, να διασφαλίσουν την ελευθερία και την ισότητα των γυναικών προκειμένου εκείνες να ανθίσουν.

Δεν μπορούμε όλοι μας να επιτύχουμε, όταν οι μισοί από εμάς εμποδίζονται.

Ας ξεκινήσουμε λοιπόν έναν παγκόσμιο αγώνα ενάντια στον αναλφαβητισμό, την ανέχεια και την τρομοκρατία και ας πιάσουμε τα βιβλία και τα μολύβια μας. Είναι τα πιο ισχυρά όπλα. Ένα παιδί, ένας δάσκαλος, ένα μολύβι και ένα βιβλίο μπορούν να αλλάξουν τον κόσμο.

Η εκπαίδευση είναι η μόνη λύση..»

Γιώργος Σεφέρης

«Σ' αυτό τον κόσμο, που ολοένα στενεύει, ο καθένας μας χρειάζεται όλους τους άλλους. Πρέπει ν' αναζητήσουμε τον άνθρωπο, όπου και να βρίσκεται».

Γιώργος Σεφέρης

Γλώσσα και ανθρωπιά

Ο Γιώργος Σεφέρης ήταν Έλληνας διπλωμάτης και ποιητής και ο πρώτος Έλληνας που τιμήθηκε με Νόμπελ Λογοτεχνίας. Είναι ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες ποιητές και εκ των δύο μοναδικών Ελλήνων βραβευμένων με Νόμπελ, μαζί με τον Οδυσσέα Ελύτη.

Έχει γράψει ποιήματα, μυθιστορήματα, δοκίμια και έχει μεταφράσει ξενόγλωσσα έργα. Είχε προταθεί για το Νόμπελ άλλες δύο φορές (το 1955 και το 1961) και τελικά το απέσπασε το 1963 με την αιτιολογία της Σουηδικής Ακαδημίας να είναι η εξής: «για το υπέροχο λυρικό ύφος του, που είναι εμπνευσμένο από ένα βαθύ αίσθημα για το ελληνικό πολιτιστικό ιδεώδες...».

Για την χαρμόσυνη είδηση της απονομής του βραβείου Νόμπελ, ο ποιητής δήλωσε τα ακόλουθα:

«Διαλέγοντας έναν Έλληνα ποιητή για το βραβείο Νομπέλ νομίζω πως η Σουηδική Ακαδημία θέλησε να εκδηλώσει την αλληλεγγύη της με τη ζωντανή πνευματική Ελλάδα. Εννοώ: αυτή την Ελλάδα για την οποία τόσες γενεές αγωνίστηκαν, προσπαθώντας να κρατήσουν ό,τι ζωντανό από τη μακριά παράδοσή της. Νομίζω ακόμη ότι η Σουηδική Ακαδημία θέλησε να δείξει πως η σημερινή ανθρωπότητα χρειάζεται και την ποίηση κάθε λαού και το ελληνικό πνεύμα».

Αποσπάσματα από την ομιλία του Γιώργου Σεφέρη κατά την τελετή απονομής του βραβείου Νομπέλ λογοτεχνίας του 1963 στη Στοκχόλμη

«Ανήκω σε μια χώρα μικρή. Ένα πέτρινο ακρωτήριο στη Μεσόγειο, που δεν έχει άλλο αγαθό παρά τον αγώνα του λαού του, τη θάλασσα, και το φως του ήλιου. Είναι μικρός ο τόπος μας, αλλά η παράδοσή του είναι τεράστια και το πράγμα που τη χαρακτηρίζει είναι ότι μας παραδόθηκε χωρίς διακοπή.

Η ελληνική γλώσσα δεν έπαψε ποτέ της να μιλιέται. Δέχτηκε τις αλλοιώσεις που δέχεται καθετί ζωντανό, αλλά δεν παρουσιάζει κανένα χάσμα.

Άλλο χαρακτηριστικό αυτής της παράδοσης είναι η αγάπη της για την ανθρωπιά..

Κανόνας της είναι η δικαιοσύνη.

Η συνείδηση της δικαιοσύνης έχει τόσο πολύ διαποτίσει την ελληνική ψυχή, ώστε να γίνει κανόνας και του φυσικού κόσμου».

«.. πιστεύω πως τούτος ο σύγχρονος κόσμος όπου ζούμε, ο τυραννισμένος από το φόβο και την ανησυχία, τη χρειάζεται την ποίηση. Η ποίηση έχει τις ρίζες της στην ανθρώπινη ανάσα – και τι θα γινόμασταν, αν η πνοή μας λιγόστευε;».

«Σ' αυτό τον κόσμο, που ολοένα στενεύει, ο καθένας μας χρειάζεται όλους τους άλλους. Πρέπει ν' αναζητήσουμε τον άνθρωπο, όπου και να βρίσκεται».

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΗΛΙΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΕΙΝΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΝΑΨΕ ΕΙΡΗΝΗ ΜΕ ΤΟΝ ΠΛΗΣΙΟΝ ΣΟΥ ΚΑΙ ΚΗΡΥΞΕ ΠΟΛΕΜΟ ΣΤΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΣΟΥ
ΣΟΦΟΚΛΗΣ

ΑΝ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ Η ΙΣΟΤΗΤΑ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑΝ ΣΤΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΠΟΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ, ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ
ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΒΡΕΘΟΥΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΟΠΟΥ ΟΛΟΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΧΟΥΝ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΑ
ΚΟΙΝΑ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟΛΟΓΟΥΜΕ ΤΟΣΟ ΤΗΝ ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗ ΜΕ ΟΠΟΙΟΝΔΗΠΟΤΕ
ΤΡΟΠΟ, ΑΛΛΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗ ΜΕ ΣΕΒΑΣΜΟ ΣΤΙΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΗΘΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΣΤΑ
ΙΔΑΝΙΚΑ
ΠΛΑΤΩΝ

Ο ΠΟΛΙΤΗΣ ΕΧΕΙ ΑΛΗΘΙΝΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ΜΟΝΟ ΟΤΑΝ ΤΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΣΩΣΤΟ ΤΡΟΠΟ, ΩΣΤΕ ΝΑ
ΜΗΝ ΕΜΠΟΔΙΖΕΙ ΚΑΝΕΝΟΣ ΑΛΛΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ. ΚΑΙ ΤΟΤΕ ΜΟΝΟ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΤΗ ΦΥΛΑΞΕΙ,
ΟΤΑΝ ΣΕΒΕΤΑΙ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΣ ΤΟΥ ΩΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΣ
ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ